

Žemės planetos metai pasaulyje ir Lietuvoje

Rimantė Guobytė
Gražina Skridlaitė
Skirmantas Skrinskas

Nacionalinio tarptautinių Žemės Planetos
metų komiteto valdyba

Jungtinių tautų organizacija paskelbė

**2008 metus planetos Žemės
metais**

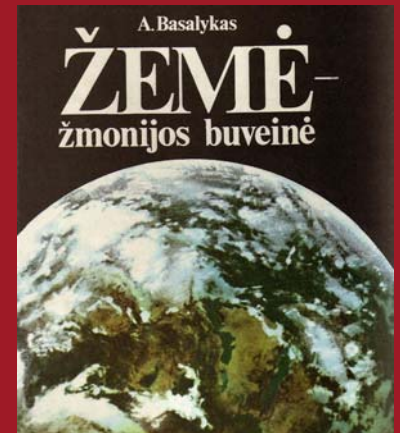

planetažemė®
Žemės mokslai – visuomenei

Tam, kad

- pademonstruotume, koks svarbus yra gamtos mokslų įnašas, kuriant saugesnę, sveikesnę ir turtingesnę visuomenę
- ir paskatintume visus visuomenės narius
- naudoti šias žinias daug efektyviau

TPŽM: Žmonėms ir Planetai

- **Žmonėms:** sukurti visame Žemės rutulyje sveikesnes, saugesnes ir turtingesnes visuomenes
- **Planetai:** sumažinti žmonių veiklos padarinius aplinkai
- darniai vystytis, globojant Jungtinėms Tautoms
- sujungti “rudąjį” ir “žaliąjį” pasaulius

Kas pasiūlė?

- inicijavo Tarptautinė Geologijos mokslų sąjunga (IUGS)
- remiant UNESCO Žemės mokslų komitetui
- 12 steigėjų, 26 asocijuoti partneriai, 11 tarptautinių partnerių

BENDRAS PLANUOJAMAS TARPTAUTINIS BIUDŽETAS

– 20 mln. JAV dolerių:

mokslui – 9 mln.,

praktinėms priemonėms – 9 mln.,

biuro išlaidoms – 2 mln. JAV dolerių.

Programos:

- Mokslinė
- Populiarinimo

10 Mokslinių temų - 1

- **Požeminis vanduo** – šaltinis ištroškusiai planetai
- **Katastrofos** – tinkamiau pasirengus, rizika mažesnė
- **Žemė ir sveikata** – saugios aplinkos kūrimas
- **Klimatas** – “metraštis akmenyje”
- **Ištekliai** – tausojamąjo naudojimo link

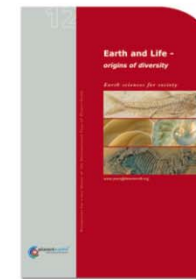
10 Mokslinių temų - 2

- **Didmiesčiai** – mūsų urbanizuota ateitis
- **Žemės gelmės** – nuo plutos iki branduolio
- **Vandenynai** – laiko gelmė
- **Dirvožemiai** – gyvoji Žemės oda
- **Žemė ir gyvybė** – gamtinės įvairovės kilmė

Publikacijos

Mokslinės veiklos pavyzdžiai pasaulyje

- OneGeology (VieningaGeologija): 1:1 milijono mastelio skaitmeninis pasaulio geologinis žemėlapis. Atsakingos Geologijos tarnybos, 82 organizacijos 65 šalyse
Galutinis tikslas: padaryti Žemę “permatoma”
- 33-ias Tarptautinis Geologijos Mokslų Kongresas Osle, Norvegijoje. 10 simpoziumų skirta TPŽM.
- Požeminių miestų dizainas
- Mokslinės stipendijos studentams
- Naujas žurnalas: ‘Nature Geoscience’ ir kt.

Mokslo programa Lietuvoje

- Enciklopedinis geologijos terminų žodynas
- Tarptautinė konferencija „Žemės laukai ir jų įtaka organizmams“, Druskininkai, 2008 m. birželio 12-15 d.
- Lietuvos geografiniai ekstremumai (lankstukas)
- Gamtinių tyrimų rezultatų ir Žemės metams skirtų renginių pristatymas 33-jame Tarptautiniame Geologijos kongrese, Osle 2008 m.
- Požeminis geriamasis vanduo žmogaus gyvenime (seminaras)
ir kt.

Gamtos mokslų populiarinimo pavyzdžiai pasaulyje

- Balionų paleidimo šventės įvairiose šalyse
- Pasaulinis Žemės Metų paskelbimas UNESCO, Paryžiuje, vasario mėn.
- TŽPM daina sukurta Portugalijoje
- TŽPM atidarymas Ispanijos Parlamente
- Geo-autobusai, traukiniai, laivai
- Parodos, populiarios knygos ir straipsniai
- Kilnojamos parodos ir paskaitos (pvz. Austrija, Olandija, Prancūzija ir kt.)

Gamtos mokslų populiarinimo pavyzdžiai pasaulyje

- Nauji Geoparkai
- TV dokumentiniai filmai, DVD, pašto ženklai
- Meno kūriniai, geo-poemos, tapyba
- 18-vagonų TŽPM traukinys Indijoje
- Didžiausias pasaulyje giliaiam grėžimui skirtas laivas ('Chikyu') nudažytas TŽPM spalvomis
- Ekskursijos "Vynas ir Žemė"
- TŽPM roko koncertas Osle
- Geoturizmo konferencija Australijoje 2008
- Pasaulinis nuošliaužų forumas Japonijoje 2008

Gamtos mokslų populiarinimo pavyzdžiai Lietuvoje

- TPŽM pristatymas Lietuvos Respublikos Seime
- Lietuvos Mokslų Akademijos sesija seime, skirta TPŽM ir Europos jūros dienai “Baltijos jūra socialiniai-ekonominiai ir industriniai-rekreaciniai plėtros aspektai”
- Planetos Žemės metų kalendorius
- 2008 m. kalendorius su Vilniaus universiteto herbariumo senaisiais botaniniais piešiniais (UNESCO lėšomis) su TPŽM logotipu
- Populiarūs leidiniai, skirti Žemės aplinkos problemoms (klimato atšilimui ir t.t.), Žemės turtų apsaugai Lietuvoje ir kt.

Gamtos mokslų populiarinimo pavyzdžiai Lietuvoje

- Konkursai: Lenkijos ir Lietuvos moksleivių piešinių konkursas
- Mokinių rašinių ir fotofilmų, prezentacijų apie Žemę konkursai.
- Fotonuotraukų konkursai
- Kilnojamos parodos ir paskaitos mokyklose
- **Muziejų naktis: Žemės Planeta**
- Videofilmai, pašto ženklai, lankstinukai
- Interneto puslapis ir kt.

Renginys	Renginio data, vieta	Atsakinga institucija	Kontaktai
2008 m. kovas			
Žemės diena	kovo 20 d.		AM, ŽMK
Rašinių, fotofilmų, prezentacijų apie Žemę konkursas visiems Lietuvos mokiniams: „Susipažink – mūsų gamtinė aplinka“	kovas–gegužė (spalis-lapkritis- rezultatų skelbimas, apdovanojimai)	LJTC	aurelija@ljtc.lt www.ljtc.lt
Lenkijos ir Lietuvos moksleivių dailės darbų konkursas (III–VI kl.)	kovo 1 d. – balandžio 30 d.	LGT	indre.virbickiene@lgt.lt www.lgt.lt tel. (85) 233 1535
2008 m. balandis			
Seminaras, skirtas Žemės Planetos Metams: „Švarios aplinkos svarba“	3 d. – Žagarė	ŽRP, LGT	raimondas.ginkus@zagaresrp.lt
Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūra savivaldai (pristatymai)	24 d. – Telšiai 25 d. – Klaipėda	NŽT	SauliusU@zum.lt
Geologo diena	27 d.	LGS (SS)	marius.mikilevicius@gmail.com
2008 m. gegužė			
Muziejų naktis: „Žemės planeta“ VU GF geologijos-mineralogijos muziejai V. Into akmenų muziejus Mosėdyje	17 d. vakare ir naktį	VU, GF Mosėdis	Eugenija.rudnickaite@gf.vu.lt www.akmenumuziejus.lt

Kalendoriaus tęsinys

2008 m. birželis-spalis

Lietuvos Geografinės Informacijos Infrastruktūra savivaldai (pristatymai)	Birželio 5 d. – Vilnius	NŽT	SauliusU@zum.lt
Tarptautinė konferencija „ Žemės laukai ir jų įtaka organizmams “	Birželio 12–15 d. Druskininkai	BRA, VPU, GGI „Ferigi“	petrosius@geo.lt www.geo.lt/renginiai
Jaunųjų geologų mokomoji vasaros stovykla Biržuose Vaikų ir pedagogų edukacinė stovykla (Zarasų krašte)	Birželio 25–30 d. Nemunėlio Radviliškis Liepos 3–6 d. Antalieptė	LJTC, GGI; Gražutės RP	aurelija@ljtc.lt skridlaite@geo.lt ; parkas@grazute.lt
„ Žemės Planetos Pamoka “ Žemės planetos metų temų integravimas į 2008–2009 metų ugdymo turinį	Rugsėjo 22 d. (pirmadienis)	TPŽMK ŠMM	skridlaite@geo.lt ; jurgita.nemaniene@smm.lt
Informacija apie būsimus Žemės planetos metų renginius bus skelbiama svetainėse: www.smm.lt/veikla/dv_svietimas.htm ; www.zemesmetai.lt ; www.lgt.lt/zemesmetai			

GGI – Geologijos ir geografijos institutas, LGT – Lietuvos Geologijos tarnyba, LGS (SS) – Lietuvos geologų sąjungos studentų sekcija, VU – Vilniaus universitetas, LJTC – Lietuvos jaunimo turizmo centras, LMA – Lietuvos mokslų akademija, RP – regioninis parkas, BRA – Baltijos radiostezininkų asociacija, GIA – Geologinių įmonių asociacija, ŠMM – Švietimo ir mokslo ministerija, TPŽMK – Tarptautinių planetos Žemės metų komitetas

www.yearofplanetearth.org

Planet Earth – Earth Sciences for Society

http://yearofplanetearth.org/index.html

Start IYPE National Committees Planet Earth in our hands Organisation

planetearth®
Earth Sciences for Society
2007 – 2009

More news Related events

News

- Again a nation (54th) with a National Committee: **Egypt**
- The **Russian Federation** established the 53rd National IYPE Committee
- 51st Nation with a National Committee: **Costa Rica**
- IYPE welcomes **China** as its 50th nation with a National Committee

International Year of Planet Earth 2007-2009
Earth sciences for society

The International Year of Planet Earth aims to capture people's imagination with the exciting knowledge we possess about our planet, and to see that knowledge used to make the Earth a safer, healthier and wealthier place for our children and grandchildren International Year of Planet Earth 2007-2009

What is the International Year of Planet Earth?

The International Year of Planet Earth aims to ensure greater and more effective use by society of the knowledge accumulated by the world's 400,000 Earth scientists. The Year's ultimate goal of helping to build safer, healthier and wealthier societies around the globe is expressed in the Year's subtitle 'Earth science for Society'. The International Year runs from January 2007 to December 2009, the central year of the triennium (2008) having been proclaimed by the UN General Assembly as the UN Year. The UN sees the Year as a contribution to their sustainable development targets as it promotes wise (sustainable) use of Earth materials and encourages better planning and management to reduce risks for the world's inhabitants.

planetearth®
Earth Sciences for Society

- The deadline for the Student contest has been postponed until 1 December
- IYPE Launch Event Tentative Programme
- IYPE Global Launch Event
- Rules and guidelines IYPE Student Contest
- Concours étudiant AIPT Règlement et procédures
- Sponsorship brochure (pdf)
- Status Report 30 September 2007
- Frequently Asked Questions (pdf) – 25 May 2007
- English flyer
- Presentation October 2007
- Download PowerPoint presentation

Secretariat – Contact Search

Klaar

planetearth®
Earth Sciences for Society
2007 – 2009

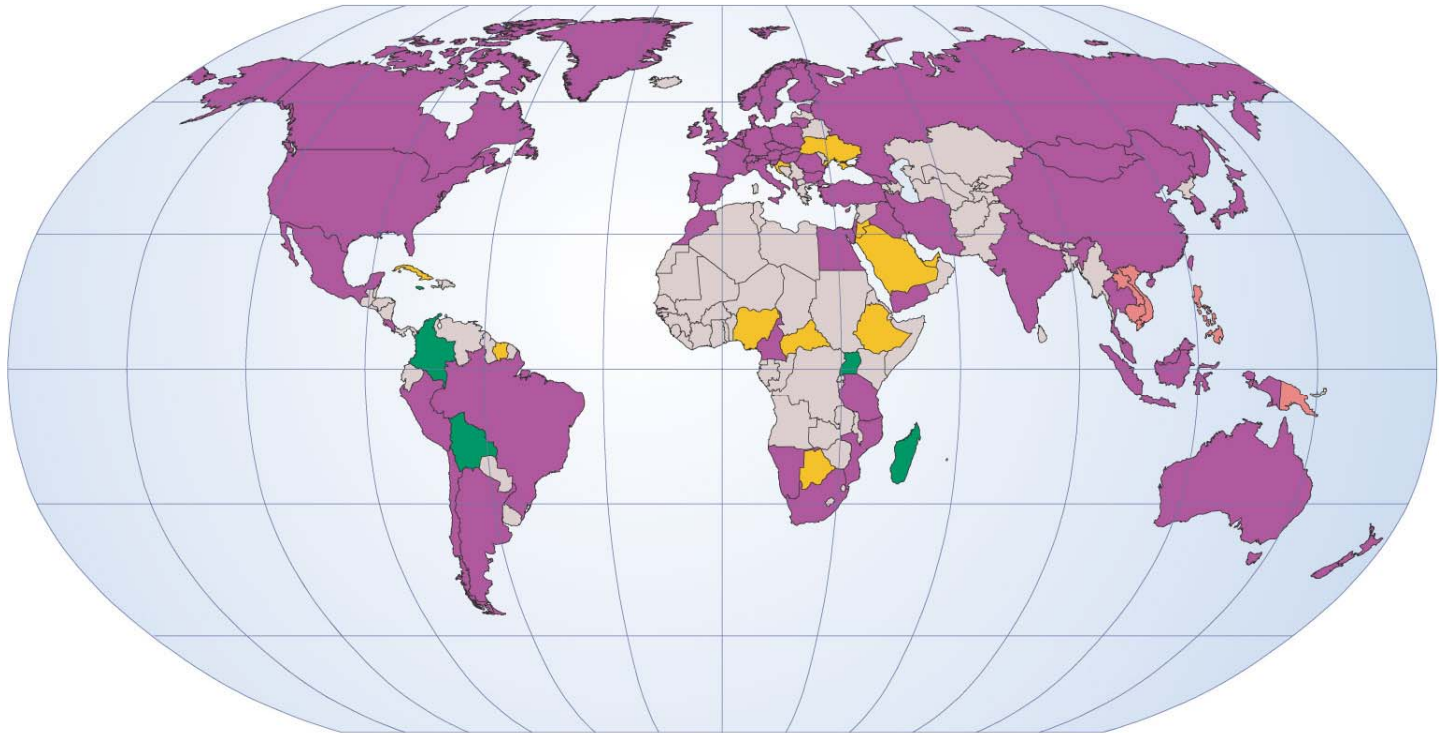
Laukiami rezultatai 2010 m.

- Daugiau sprendimų, pagrįstų geomokslų rezultatais, dėl to būtų:
  - mažiau žmonių aukų ir prarandama mažiau turto dėl gamtinių nelaimių
  - protingiau ir racionaliau išgaunami ir vartojami gamtiniai resursai
  - daugiau ir geriau išnaudojama požeminė erdvė
  - mažiau žmonių kentėtų nuo sveikatos sutrikimų dėl gamtinės aplinkos poveikio
- Geomokslai grįžtų į nacionalines mokymo programas
- Daugiau gerų studentų taptų naujos kartos geoekspertais
- Pakiltų profesijos ir susijusios industrijos prestižas

Nacionaliniai komitetai 2008 m. sausio 3 d.

■ In operation ■ Regional Committees ■ In progress ■ Under consideration

TPŽM Lietuvoje globėjas – Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus

Lietuvos nacionalinis komitetas Tarptautiniams Planetos Žemės metams paminėti

Valdyba:

Rimantė Guobytė (Lietuvos geologų sąjunga)

Gražina Skridlaitė (Lietuvos nacionalinis geologų komitetas)

Skirmantas Skrinskas (Lietuvos karjerų asociacija)

Ričardas Baubinas (Lietuvos geografų draugija)

Liliana Bugailiškytė (Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas)

Aušra Gribauskienė (Švietimo ir mokslo ministerija)

Jurgita Nemanienė (Švietimo ir mokslo ministerija)

Algimantas Grigelis (Lietuvos Mokslo Akademija)

Romas Jankauskas (Aplinkos ministerija)

Kęstutis Kilkus (VU Gamtos fakultetas)

Kazys Maksvytis (Nacionalinė Žemės tarnyba)

Rolandas Maskoliūnas (Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija)

Genadijus Mikšys (Lietuvos savivaldybių asociacija)

Juozas Mockevičius (Lietuvos geologijos tarnyba)

Jonas Šečkus (Geologinių įmonių asociacija)

Rimas Varkulevičius (Lietuvos pramonininkų konfederacija)

Algirdas Zuzevičius (Geologijos ir geografijos institutas)

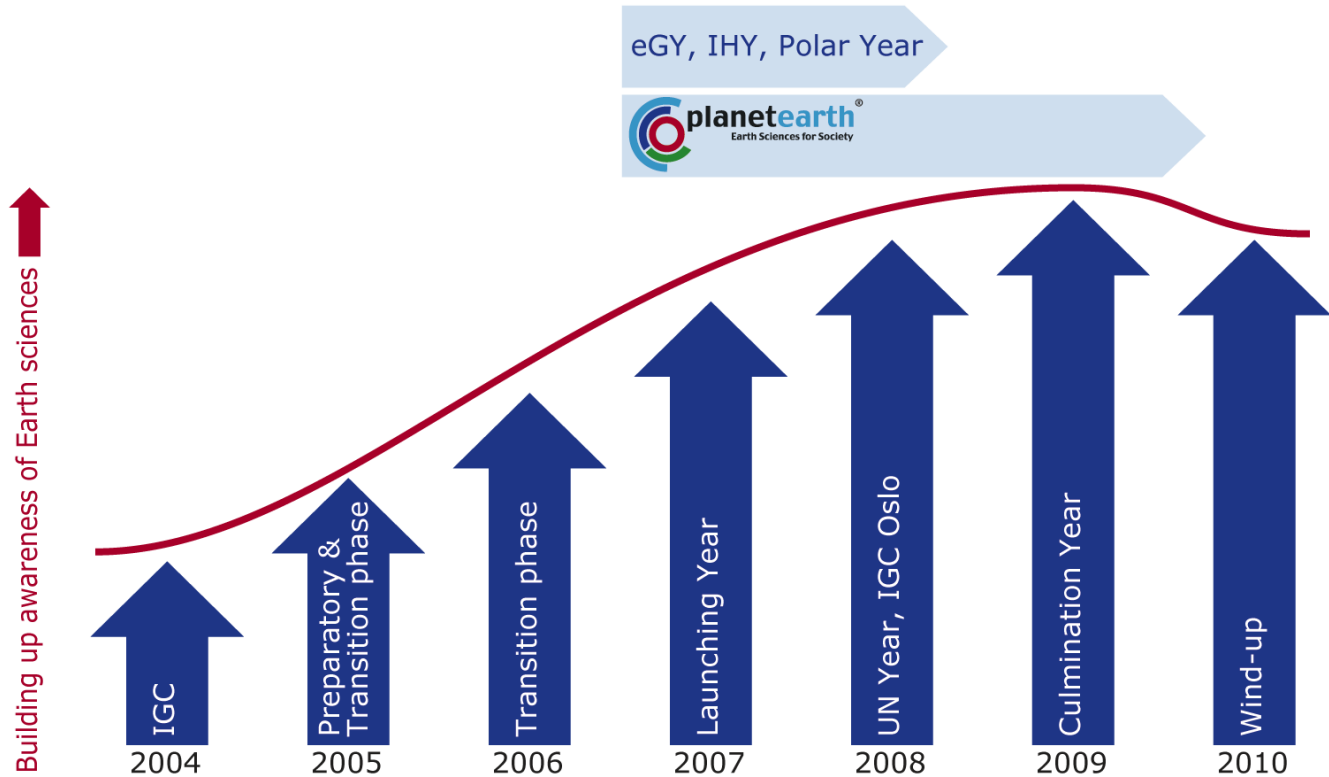

Tarptautiniai Žemės Planetos metai

Laikotarpis

21

Pasiūlymas:

Dr. Rimantė Guobytė (Lietuvos geologų sąjunga)

Tel.: (8-5) 2139055; el.p: Rimante@lgt.lt

Dr. Gražina Skridlaitė (Lietuvos nacionalinis geologų komitetas)

Tel.: (8-5) 2104710; el.p: Skridlaite@geo.lt

Dr. Skirmantas Skrinskas (Lietuvos karjerų asociacija)

Tel.: (8-5) 2300166; el.p: info@zvyras.lt